

Nord-Fron kommune

Foto: Ronny Hagen

Temaplan for skogbruket 2020-2029

Vedteke av Nord-Fron kommunestyre 3.11.2020, sak 105/2020.

Innhold

1 Innleiing	2
2 Skogbruket i Nord-Fron	3
2.1 Arealgrunnlag	3
2.2 Treslagsfordeling	4
2.3 Markslagsfordeling	4
2.4 Hogstklassefordeling	5
2.5 Egedomsforhold	5
2.6 Skog og miljø	6
2.6.1 Vernskog	6
2.6.2 Vedtekne verneområde og servituttbelagde område	7
3 Status	8
3.1 Hogst	8
3.2 Skogkultur	10
3.3 Skogsvegar	11
3.3.1 Vegar som føreset kipping ved transport av tømmer	11
3.4 Skogfond	12
3.5 Utmark	13
4 Utfordringar og moglegheiter	14
5 Handlingsplan	16
5.1 Mål	16
5.1.1 Auke det årlege, langsiktige hogstkvantumet	17
5.1.2 Produksjon av kvalitetsvirke, samt auke i skogkulturaktiviteten og bindinga av CO ² i skog	17
5.1.3 Betre skogsvegnettet	18
5.1.4 Auke bruken av tre i offentlege bygg	19
5.1.5 Ivareta kulturminne og biologisk mangfald i skog	20
5.1.6 Redusere elgbeiteskader på skog	22
5.1.7 Berekraftig hausting og bruk av utmarksressursane	23
5.2 Strategiar	23

1 Innleiing

Landbruket er ei viktig næring i Nord-Fron, og ein av grunnpilarane for busetting, sysselsetting og verdiskaping. Skogbruket er ein viktig del av ressursgrunnlaget for landbruket i kommunen. Gjeldande arealdel av kommuneplanen vart vedteke 19.6.2018, og planen for skogbruket vil få status som *temaplan* til kommuneplanen.

Temaplanen blir ein strategisk plan for skogbruket i Nord-Fron. Skogbruket inngår naturleg i dei overordna kommuneplanane, men temaplanen for skogbruk går djupare inn i dei næringsspesifikke utfordringane og målsettingane. Planen vil ikkje bli juridisk bindande, men legge føringar for andre planar som blir utarbeidd, der skogbruket som næring eller skogbruket sine areal blir berørt.

Temaplanen for skogbruket skal vise det lokale handlingsrommet som fins, medverke til å sikre at ressursgrunnlaget for skogbruket blir teke vare på, og at forvaltninga av skogressursane skjer i samsvar med dei retningslinene som blir lagt til grunn for skogpolitikken. Ein stor del av rammevilkåra for skogbruket er fastsett gjennom sentrale føringar. Det vart sendt ut varsel om oppstart 22.04.2016, og oppstartsmøte vart halde 25.05.2016.

Meld. St. 6 (2016-2017) *Verdier i vekst - konkurransedyktig skog- og trenæring* trekker opp regjeringas politikk for skog- og trenæringa i åra framover. Regjeringa vil legge til rette for auka verdiskaping i skog- og trenæringa. Auka aktivitet i skogbruket skal kombinerast med auka kunnskap om miljøverdiane i skog og styrka miljøomsyn i skogbruket. Viktige satsingsområde er utbetring av det private og offentlege vegnettet, føre ein næringsvenleg skattepolitikk og bidra med kapital til vidareutvikling og nyinvesteringar i skog- og trenæringa.

Strategi for skog- og tresektoren i Hedmark og Oppland 2013-2016 har i sin handlingsplan sett fokus på viktige satsingsområde som auke i investeringane i skogsbilvegnettet, auke den langsiktige produksjonen og utnyttinga av skogråstoffet - Oppland har potensiale for å auke det årlege hogstkvantumet med 500.000 m³ og kompetanseprogram for å auke bruken av tre i offentlege bygg. Kommunane er ei viktig målgruppe. Fylkesmannen i Innlandet og Innlandet Fylkeskommune har i 2020 sett i gang arbeidet med ny skog- og trestrategi for Innlandet.

Utviklingsplan for landbruket i Midt-Gudbrandsdal 2015-2018 har som mål at Midt-Gudbrandsdalen skal ha eit offensivt landbruk der primærlandbruket utgjer grunnlaget. Ein vil vidareutvikle landbruksnæringa, utvikle lokale ressursar og byggje alliansar for å oppretthalde busetting, sysselsetting og produksjon. Satsingsområde er kompetanse, samarbeid, rekruttering og synleggjering.

2 Skogbruket i Nord-Fron

2.1 Arealgrunnlag

Nord-Fron kommune har eit totalt areal på 1141 km². Skogressursane er vesentlege, sjølv om mykje av skogen er høgareliggjande skog og vernskog. Av kommunen sitt totale areal er om lag ½ skogkledd og om lag ¼ produktiv skog.

Tabell 1 syner det totale arealet i Nord-Fron, delt på landareal og ferskvatn.

Arealkategori	Areal (dekar)
Land	1 093 949
Ferskvatn	47 383
Totalt areal	1 141 332

Tabell 1. Totalt areal i Nord-Fron, delt på landareal og ferskvatn. Kjelde: Arealressurskart AR5, årsversjon 2019, NIBIO.

Tabell 2 syner det arealet som er kartlagt i Nord-Fron jf. arealressurskart - AR5. AR5 er eit nasjonalt kart som syner arealressursane ut frå produksjonsgrunnlaget for jord- og skogbruk. Kartlagt areal utgjer 84% av kommunen sitt totale areal.

Arealklassar	Areal (dekar)
Jordbruksareal inkl. alle arealklassar	45 574
Produktiv skog	251 576
Uproduktiv skog	264 524
Anna utmarksareal inkl. alle arealklassar	392 912
Bebygd areal og samferdsel	8 736
Ikkje kartlagt	178 010
Totalt areal	1 141 332

Tabell 2. Areal delt på arealklassar. Kjelde: Arealressurskart AR5, årsversjon 2019, NIBIO.

2.2 Treslagsfordeling

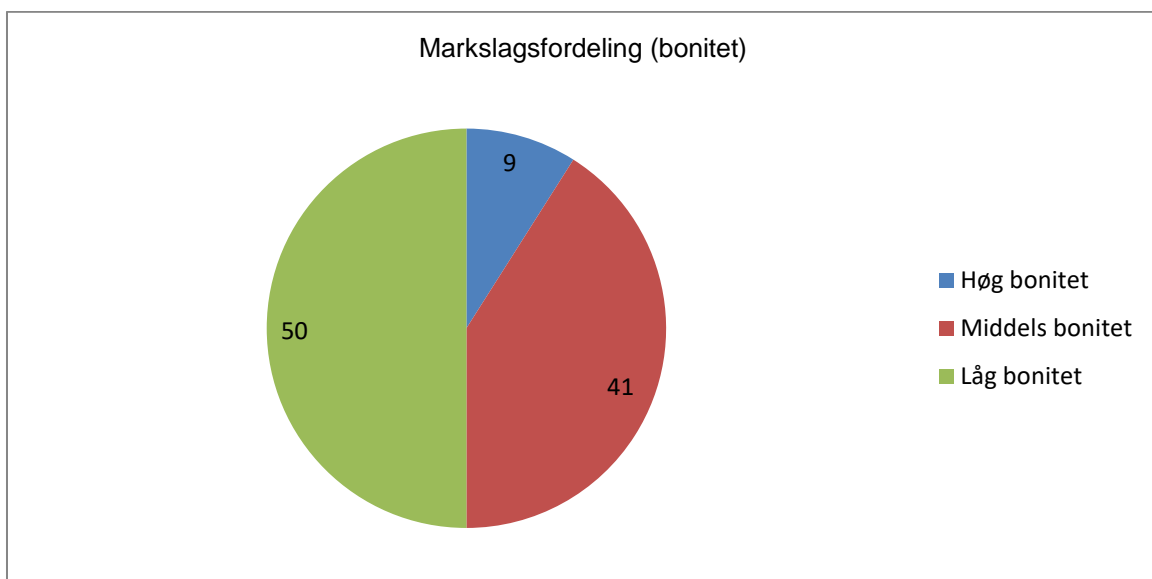
Figur 1 syner treslagsfordelinga på det produktive skogarealet etter kubikkmasse. Fordelinga er furu 49%, gran 43% og lauv 8%.

Figur 1. Treslagsfordeling i prosent på produktivt skogareal etter kubikkmasse.
Kjelde: Sluttrapport for områdetakst i Nord-Fron kommune 2010-2012, Mjøsen Skog SA.

2.3 Markslagsfordeling

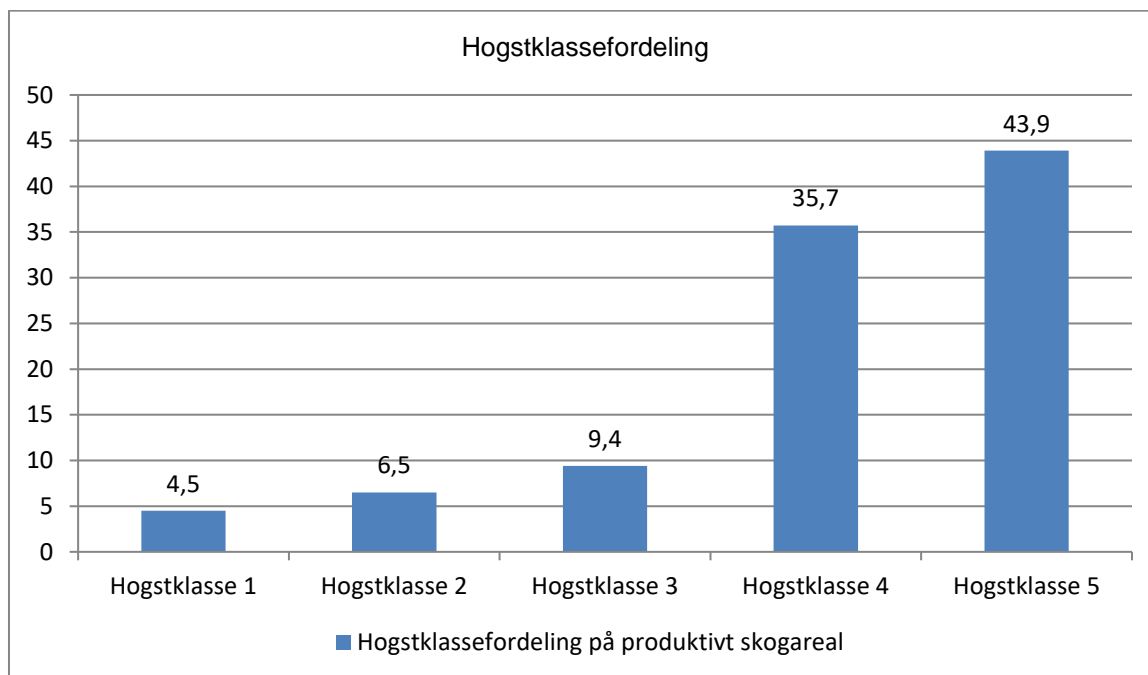
Figur 2 syner markslagsfordelinga (bonitet) på det produktive skogarealet. Låg bonitet utgjør 50%, middels bonitet 41% og høg bonitet 9%. Bonitet er eit uttrykk for areala sin emne til å produsere trevirke. Til produktiv skog reknast areal kor produksjonsemna minst er 0,1 m³ per dekar og år.

Figur 2. Markslagsfordeling (bonitet) i prosent på produktivt skogareal.
Kjelde: Sluttrapport for områdetakst i Nord-Fron kommune 2010-2012, Mjøsen Skog SA.

2.4 Hogstklassefordeling

Hogstklassefordelinga i figur 3 syner at det er overvekt med gammal skog i kommunen, kor hogstklasse 4 og 5 utgjær til saman 80%.

Figur 3. Hogstklassefordeling i prosent.

Kjelde: Sluttrapport for områdetakst i Nord-Fron kommune 2010-2012, Mjøsena Skog SA.

2.5 Eigeomsforhold

Tabell 3 syner det produktive skogarealet delt på tal skogeigeomar. Det er 516 skogeigeomar i kommunen, når ein reknar med eigeomar med minimum 25 dekar produktiv skog. Heile 67% av desse skogeigeomane har areal mindre enn 250 dekar, og berre 10% har areal større enn 1000 dekar.

Etter storleiksgruppe (dekar)	Tal skogeigeomar
25-99	190
100-249	156
250-499	64
500-999	53
1000-1999	31
2000-4999	18
> 5000	4
	Sum tal eigeomar 516

Tabell 3. Eigeomar i Nord-Fron med minimum 25 dekar produktivt skogareal, delt etter storleiksgrupper. Kjelde: Statistisk Sentralbyrå.

Når det gjeld det produktive skogarealet er 85% eigd av private skogeigarar, medan resterande 15% i hovudsak er eigd av staten, allmenningane og kommunen. Kvar skogeigar har i gjennomsnitt 400 dekar produktiv skog, og ein årleg tilvekst på 80 m³.

2.6 Skog og miljø

Tømmerproduksjon er berre ein av mange funksjonar som skogen har. Skog er levestad for planter og dyr, og menneske nyttar mellom anna skogen til rekreasjon, jakt, friluftsliv og hausting av ber og sopp. Omsynet til miljøverdiar i skogen skal alltid vege tungt ved skogbrukstiltak, og vern av det biologiske mangfaldet og ivaretaking av omsynet til friluftsliv, landskap og kulturminne er sentrale element. Sikring av verneverdige verdiar bør så langt råd er skje i samband med skogskjøtsel, og i forståing med grunneigarane.

Sidan 1998 har det vore ei eiga skogsertifisering for å dokumentere berekraftig forvaltning av skogen i landet. For å omsette tømmer må skogeigarane og omsetningsledda halde seg til ei skogsertifisering. Norsk PEFC Skogstandard, basert på Levende Skog, er den mest brukte sertifiseringsordninga. Standarden inneheld 27 kravpunkt som omfattar forvaltaransvar og planlegging, hogst og skogbrukstiltak og særskilte miljøverdiar.

2.6.1 Vernskog

Skogbrukslova gjev heimel for at skog skal vere vernskog når skogen tener som vern for annan skog eller gjev vern mot naturskadar. Det same gjeld for område opp mot fjellet der skogen er sårbar og kan bli øydelagt ved feil skogbehandling.

Gjeldande vernskoggrenser i Nord-Fron er fastsett med bakgrunn i ovannnemte faktorar. Vernskoggrensa følgjer i all hovudsak høgdekote 800 m.o.h., med unntak av Kvam baksida der vernskoggrensa er 600 m.o.h. og Kvamsfjellet der vernskoggrensa for det meste følgjer høgdekote 700 m.o.h. Det er om lag 110 km² produktiv skog som er klassifisert som vernskog i Nord-Fron, og dette utgjer 44% av det produktive skogarealet. Når det gjeld vernskog skal all hogst unnateke hogst av ved til eige bruk førehandsgodkjennast av kommunen.

Vernskogen utgjer store areal i Nord-Fron, og i sum er hogst i desse områda av

vesentleg økonomisk betydning for skogeigarane. Samstundes har ein viktige vilt- og friluftsområde i vernskogen, og dette stiller ekstra krav til god skogskjøtsel.

2.6.2 Vedtekne verneområde og servituttbelagde område

Tabell 4 gir ein oversikt over vedtekne verneområde og servituttbelagde område i kommunen. Det er ikkje tillete med hogst i kategoriane *nasjonalpark* og *naturreservat*. Når det gjeld kategorien *landskapsvernområde* er dette område kor hogst er tillete basert på førehandsgodkjenning av tiltaket jf. vernskogforvaltning.

Verneområde	Dekar
<i>Nasjonalpark</i>	
Rondane nasjonalpark	102 091
Langsua nasjonalpark	522
<i>Naturreservat</i>	
Hersjømyrin naturreservat	44 242
Murulonin naturreservat	3 442
Liadalane naturreservat	893
Flakktjørna naturreservat	2 963
Stordalsberget naturreservat	425
Sula naturreservat	696
Vinstradalen naturreservat	4 157
<i>Landskapsvernområde</i>	
Frydalen landskapsvernområde	20 881
Espedalen landskapsvernområde	34 043
Sum vedtekne verneområde	214 355
<i>Vernskog</i>	
Vernskog (i produktiv skog)	110 000
Vernskog på anna skogvakse mark	250 000
Sum vernskog	360 000
Sum vedtekne verneområde og vernskog	574 355

Tabell 4. Vedtekne verneområde og servituttbelagde område i Nord-Fron.

Kjelde: Arealressurskart AR5 NIBIO, Nord-Fron kommune og Fylkesmannen i Innlandet.

Utover vedtekne verneområde, går det føre eit langsiktig arbeid med ytterlegare barskogvern i Nord-Fron i regi av Fylkesmannen. Det er i all hovudsak skog knytt til bekkeløfter som er aktuelt å verne. Prosessen legg opp til at alt vern skal skje i form av frivillig vern, dvs. at skogeigarane tilbyr aktuelle verneareal til Staten. Dei mest aktuelle områda for vidare skogvern er knytt til Vinstradalen med tilhøyrande sidevassdrag - Skåbyggja, Hatta og Lomma. I tillegg er to område med kalkskog aktuelle for frivillig vern.

3 Status

3.1 Hogst

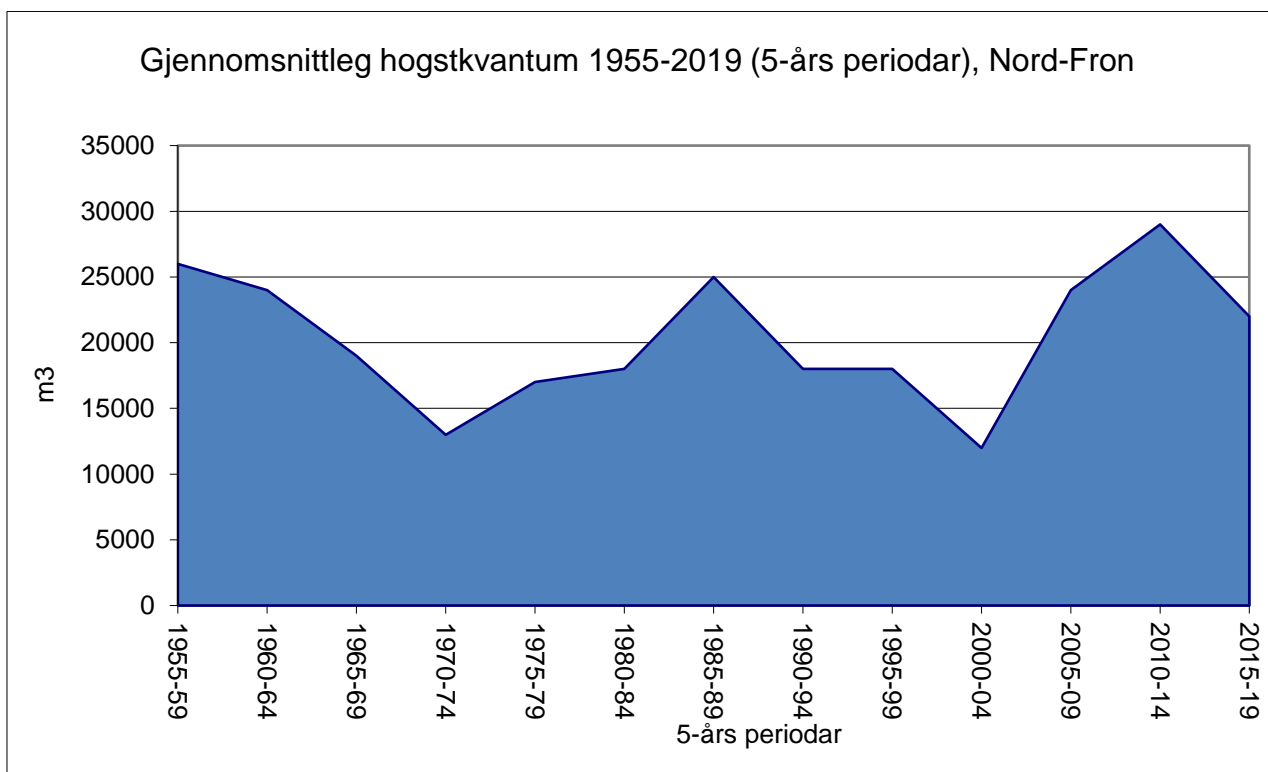
Nord-Fron har betydelege skogressursar, og skogbruket utgjer ein vesentleg del av verdiskapinga og sysselsettinga i landbruket i kommunen. Det er likevel slik at potensialet for hogst ikkje blir fullt utnytta over tid, dvs. at den årlege tilveksten i skogen er større enn den årlege hogsten.

Dei største hindringane for auka aktivitet i skogbruket skuldast lokale føresetnader. Eigedomsstrukturen består av mange og små skogteigar. Den enkelte skogteigar har ofte fleire skogteigar som ligg spreidd over eit større område, og skogteigane er i tillegg lange og smale. Ein har dessutan mykje bratt terreng med vanskelege driftsforhold, og om lag 44% av det produktive skogarealet er vernskog. I sum gjer nemnte faktorar sitt til at ein ikkje oppnår ei optimal og rasjonell utnytting av skogressursane.

Driftsstrukturen har endra seg vesentleg dei siste ti-åra. Gardsskogbruket var tidlegare meir kjenneteikna av gardbrukaren si vintersysselsetting i skogen, kor ein hogde eit jamt kvantum kvart år. I dag står skogsmaskinane for tilnærma all hogst, og den gjennomsnittlege tømmerdrifta har blitt større. Skogeigarane har tømmerdrifter kvart femte til tiande år i staden for kvart år. Endra driftsstruktur har og ført til at konjunktursvingingane og tømmerprisen har større verknad på årleg hogstkvantum.

Figur 4 syner gjennomsnittleg hogstkvantum i Nord-Fron i fem-års periodar frå 1955 til 2019. Ein ser av figuren at hogstkvantumet i kommunen har vore på eit historisk høgt nivå dei siste femten åra, med unntak av fem-års perioden 1985-89 kor

stormfellinga i 1987 bidrog til stort kvantum i denne perioden. Det er eit betydeleg potensiale for ytterlegare å auke det årlege hogstkvantumet jf. tabell 5.

Figur 4. Gjennomsnittleg hogstkvantum i m³ i fem-års periodar frå 1955 til 2019.

Kjelde: Nord-Fron kommune, Fylkesmannen i Innlandet og Landbruksdirektoratet, ØKS.

Mjøsen Skog SA berekna i sluttrapporten for områdetaksten i Nord-Fron 2010-2012 eit langsiktig, årleg hogstkvantum for kommunen jf. tabell 5. Det er teke omsyn til at topp, avfall og miljøomsyn reduserer det nyttbare hogstkvantumet vesentleg, og det er gjort fråtrekk for dette med 15%. Det langsiktige, årlege hogstkvantumet er ved nemnte føresetnader berekna til om lag 35.000 m³. I tillegg kjem eventuelt kvantum frå tynning i yngre skog. Ein ser at det er potensiale for å auke det langsiktige årlege hogstkvantumet i kommunen med om lag 9.000 m³, tilsvarande om lag 35%.

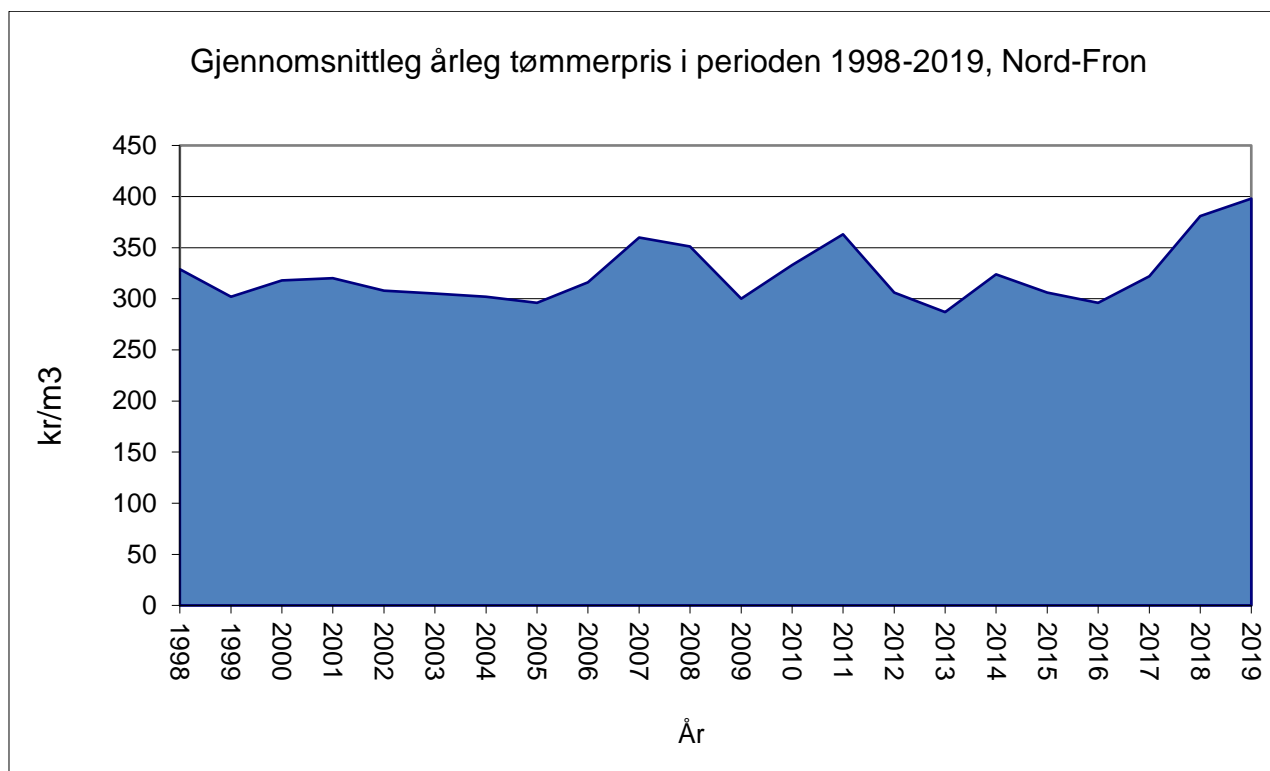
Tabell 5 samanliknar gjennomsnittleg årleg hogstkvantum og langsiktig årleg hogstkvantum for ti-års perioden 2010-2019.

Periode, år	Gjennomsnittleg årleg hogstkvantum	Langsiktig årleg hogstkvantum
2010-2019	26.000 m ³	35.000 m ³

Tabell 5. Gjennomsnittleg årleg hogstkvantum og langsiktig årleg hogstkvantum for perioden 2010-2019. Tømmer/ved som nyttast til eige bruk er ikkje inkl. Kjelde: Landbruksdirektoratet, ØKS og Sluttrapport for områdetakst i Nord-Fron kommune 2010-2012, Mjøsen Skog SA.

Tømmerprisen levert til industri blir påverka av fleire faktorar. Sagtømmerprisen er sterkt avhengig av byggeaktiviteten, medan massevirkeprisen i større grad blir påverka av den internasjonale papirmarknaden.

Figur 5 syner gjennomsnittleg, årleg tømmerpris per m³ (sagtømmer og massevirke) levert til industri i perioden 1998-2019.

Figur 5. Gjennomsnittleg, årleg tømmerpris per m³ (sagtømmer og massevirke) levert til industri i perioden 1998-2019. Kjelde: Landbruksdirektoratet, ØKS.

3.2 Skogkultur

Hogst blir i all hovudsak følgt opp med markberedning og/eller planting, medan ungskogpleie og tynning i større grad blir prega av kampanjar og pådrivarar. Ein ser spesielt at ungskogpleie i for stor grad blir forsømt av skogeigarane utan aktiv påverknad.

Nord-Fron har om lag 50/50-fordeling mellom gran og furu. Hogst i furuskog skjer i all hovudsak som frøtrestillingshogst, dvs. at ein set att tilstrekkeleg med frøtre på hogstflata for naturleg etablering av ny skog. For å sikre rask og effektiv etablering av ny furuskog blir det utført markberedning.

Når det gjeld hogst i granskog skjer dette i all hovudsak som flatehogst. Det blir deretter utført planting, ofte i kombinasjon med markberedning, for å sikre etablering av ny granskog. Omfanget av areal som blir omdisponert til beite eller til andre føremål som bustad- eller hyttefelt vil påverke tal planter som blir sett ned etter hogst.

Tabell 6 syner gjennomsnittlege, årlege tal for planting, markberedning og ungskogpleie i fem-års perioden 2014-2018.

Tiltak	Gjennomsnittlege, årlege tal i 5-års perioden 2014-2018
Planting	81.000 planter
Markberedning	1033 dekar
Ungskogpleie	217 dekar

Tabell 6. Gjennomsnittlege, årlege tal for planting, markberedning og ungskogpleie i fem-års perioden 2014-2018. Kjelde: Landbruksdirektoratet, ØKS.

3.3 Skogsvegar

Skogsvegnettet i kommunen omfattar både traktorvegar, skogsbilvegar og setervegar med tilknytning til skogbruket. Til saman utgjer dette om lag 400 km med skogsvegnett som er viktige for skogbruket.

Eit godt fungerande skogsvegnett er heilt avgjerande for alle skoglege aktivitetar. Skogbruket er avhengig av eit godt utbygd og vedlikehalde skogsvegvegnett som gir rasjonell og effektiv transport av tømmer. Vegdekninga er gjennomgåande god i kommunen, og det er moderat behov for bygging av nye skogsbilvegar.

Når det gjeld eksisterande skogsbilvegnett er det eit betydeleg behov for opprusting jf. løyve til å kjøre tømmervogntog med maksimal lengde 24 meter og maksimalvekt på 60 tonn. Det er først og fremst breiddeutviding i kurver og bereemne som må betrast.

3.3.1 Vegar som føreset kipping ved transport av tømmer

Kipping inneber transport av tømmer med redusert lass jf. kjøring med tømmerbil utan hengar. Dette vil i vesentleg grad fordyre transporten gjennom auka tidsforbruk. Det er eit mål å redusere talet på vegar der kipping i dag er naudsynt.

Kostnaden ved kipping blir belasta kjøparen når kippinga skjer på offentlig veg, og seljar når kippinga skjer på privat veg. Tabell 7 syner vegar for tømmertransport der det i heile eller delar av året må kippast.

Veg	Eigar	Periode	Lengde, km
Vinstra-Solli	offentleg	vinter	0 - 5
Vinstra-Tjærevadet	offentleg	vinter	5 - 10
Gravdalsvegen	privat	vinter	0 - 5
Morkalivegen-Myrrustvegen	privat	vinter	0 - 5
Veikledalen	offentleg/privat	vinter	5 - 15
Leinebakkane	offentleg/privat	vinter	0 - 5
Kviknebaksida (Syltjordet)	offentleg/privat	vinter	5 - 15
Øldalsvegane	privat	vinter	5 - 10
Løftvegen	privat	heile året	0 - 5
Skråvegen	privat	vinter	0 - 5

Tabell 7. Vegar for tømmertransport der det i heile eller delar av året må kippast.

3.4 Skogfond

Skogeigar pliktar å sette av skogfond til framtidige investeringar i skogen. Avsetninga er valfri mellom 4-40% av brutto tømmerverdi. Skogfond er bunde til skogeigedomen. Viktigaste bruksområde er investeringar i skogkultur og skogsvegar m.m. Ordninga er gunstig for skogeigar, sidan avsetting av skogfond ikkje inntektsførast før skogfondet blir brukt. Ved bruk inntektsførast berre 15% av brukte middel. Ordninga har same effekt som eit tilskott ved at det gir ein skattefordel på 85% for skogeigar.

Årleg avsetning av skogfond vil avhenge av hogstaktivitet og skogeigaren sitt val av skogfondsats. Etter gjeldande skogbrukslov skal forynging vere sikra tre år etter hogst. Det er derfor rimeleg at inneståande skogfond utgjør tre til fem-års forbruk. Tabell 8 syner oversikt over inneståande skogfond og inn- og utbetalingar av skogfond i 2019 (i kroner).

Inneståande skogfond 1.1.19	Inneståande skogfond 31.12.19	Inngåande skogfond i 2019	Inngåande tilskott i 2019	Utbetalt skogfond i 2019
4 753 003	5 667 019	1 793 824	1 187 411	2 067 219

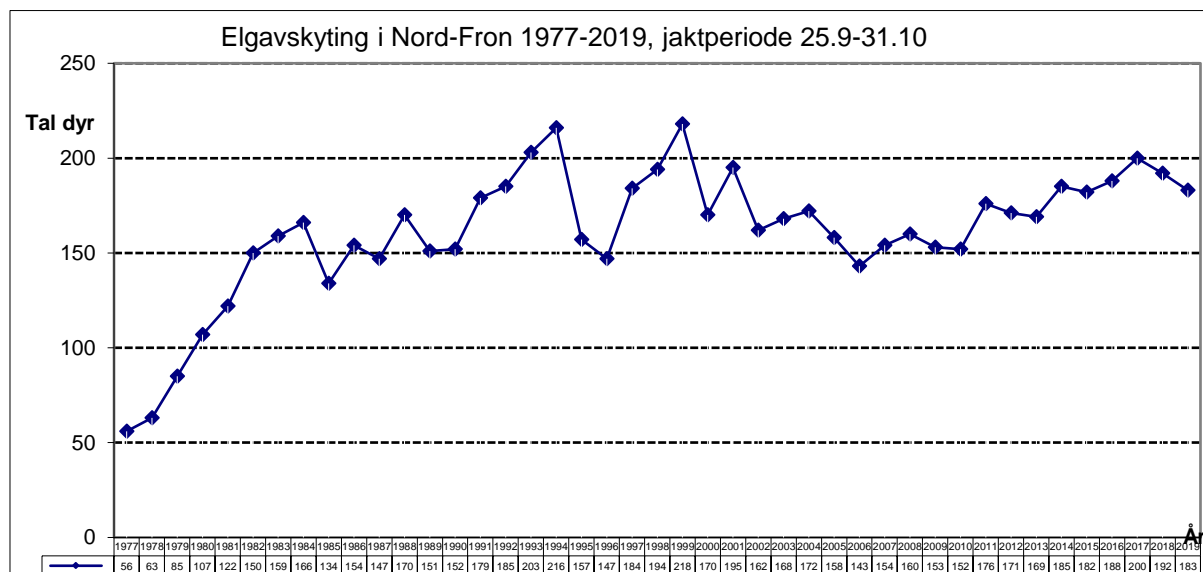
Tabell 8. Inneståande skogfond og inn- og utbetalingar av skogfond i 2019 (i kroner).

3.5 Utmark

Nord-Fron har store utmarksareal, og ein har lange tradisjonar for å nytte utmarkssressursane i kommunen gjennom husdyrbeiting, jakt, fiske og fangst. Kommunen har og ei stor og viktig turistnæring, og felles for dei fleste turistbedriftene er at dei tilbyr ulike former for naturopplevingar. For friluftslivet og som rekreasjonskilde representerer utmarka store verdiar som ikkje kan målast i økonomisk verdi. Utmarksareala er i hovudsak lett tilgjengelege gjennom eit godt utbygd vegnett, og det er korte avstandar ut i marka med både merka og umerka stiar, preparerte skiløyper og andre tilbod.

Jaktrettshavarane er tillagt mykje ansvar og myndigheit innan viltforvaltninga. Ein har i dag svært god organisering på jaktrettshavnivå når det gjeld elg og hjort gjennom to bestandsplanområde som dekker heile kommunen, Fron Vest bestandsplanområde og Nord-Fron Austside bestandsplanområde.

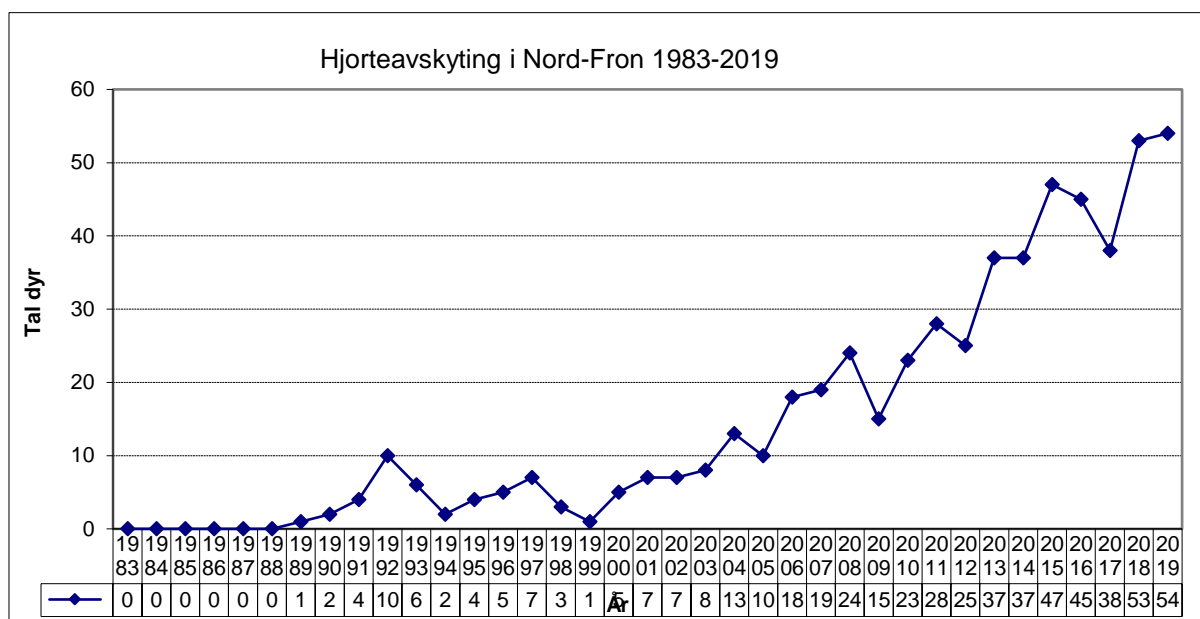
Hjorteviltet utgjør den største verdien av jakta for jaktrettshavarane. Til dømes utgjør kjøttverdien frå elgjakta om lag 3,5 mill. kr per år. Store utmarksareal gir også gode moglegheiter for jakt på småvilt, og stort sal av jaktkort syner at det er mange jegerar med interesse for småviltjakt. Rupejakta er mest populær. Figur 6 syner elgavskytinga i kommunen i perioden 1977-2019. Ein ser at elgavskytinga har ligge på eit høgt nivå dei siste ti åra jf. at elgbestanden har vore i vekst i denne perioden.

Figur 6. Elgavskyting i Nord-Fron i perioden 1977-2019.

Kjelde: Nord-Fron kommune.

Når det gjeld avskytinga av hjort viser fellingsstatistikken at hjortebestanden har vore i vekst frå 1990-talet og fram til i dag. Figur 7 syner hjorteavskytinga i kommunen i perioden 1983-2019.

Figur 7. Hjorteavskyting i Nord-Fron i perioden 1983-2019.

Kjelde: Nord-Fron kommune.

4 utfordringar og moglegheiter

Skogbruk er produksjon og hausting av ein fornybar ressurs. Det gir grunnlag for inntekt til skogeigar, verdiskaping, sysselsetting, karbonbinding og produksjon av ein rekke produkt vi er avhengig av og som kan erstatte bruk av fossile og energikrevjande material. Skjøtsel og stell av skogen er ofte svært langsiktige investeringar for skogeigar, og ei ansvarleg og langsiktig forvaltning inneber ei avveging mellom mange ulike omsyn.

Skogbruket er i stor grad prispjevne ein internasjonal marknad for omsetning av tømmer. Ein har vidare nasjonale overordna utfordringar som ikkje kan løysast lokalt i Nord-Fron og Gudbrandsdalen, og som vår region i liten grad kan påverke. I det vidare blir det derfor sett på utfordringar og moglegheiter som kan påverkast lokalt.

Når det gjeld omsetning av tømmer blir sagtømmer av gran levert til lokale sagbruk i Gudbrandsdalen, dvs. Fåvang Sag og Gausdal Bruvoll. Sagtømmer av furu blir i all hovudsak levert til Moelven Industrier, samt noko mindre volum til Skjåk Trelast og

Randsverk Sag (Langmorkje allmenning). Når det gjeld massevirke av gran og furu blir dette i all hovudsak levert til Stora Enso i Sverige, basert på frakt med tog frå tømmerterminalen i Kvam. Det blir og levert eit mindre volum massevirke som rundvirke til bioenergianlegg i Gudbrandsdalen. Tømmerterminalen til Glommen Mjøsen Skog SA i Kvam er *heilt avgjerande* for å sikre avsetning av massevirke av gran og furu frå Nord-Fron og Nord-Gudbrandsdalen.

I eit klimaperspektiv bør fornybare ressursar nyttast på ein miljøvenleg måte. Skog er ein slik ressurs, der aktiviteten i Nord-Fron og Gudbrandsdalen kan aukast. For samfunnet er det viktig at skogeigarane forstår betydninga av at skogen blir drive aktivt, og at det er viktig for framtida at det blir investert i kvalitetsskog. Ein bør legge vekt på å hindre at verdifull skogsmark går tapt gjennom omdisponering til andre føremål.

Tiltak i skogbruket må leggje vekt på å få fram ein veksterleg skog som er i stand til å stå i mot stadig raskare økologiske endringar. Nord-Fron har mykje høgareliggjande skog som set heilt andre krav til skogskjøtselen enn lågareliggjande skog. Retningslinene for skogbruk i vernskog må følgjast opp.

Hogstklassefordelinga syner at Nord-Fron har mykje gammal skog jf. figur 3. Denne utviklinga vil vedvare og bli forsterka så lenge årleg hogst er mindre enn årleg tilvekst. Delar av skogarealet i kommunen har over lengre tid hatt store problem med å få opp ny furuskog pga. høgt beitetrykk frå trekkelg i vinterbeitområda.

Hogstkvantumet i Nord-Fron utgjorde 24.495 m³ i 2019, til ein bruttoverdi av 9,8 mill. kroner for skogeigarane. For kvar krone skogeigarane mottek i oppgjør for sal av tømmer, skjer det ei vidarefordeling og verdiskaping fram til sluttkunde på 10-12 kroner (Kjelde: Landbruksdirektoratet). Det ligg såleis eit verdiskapingspotensial i tømmeret som er levert frå Nord-Fron i 2019 på 98-117 mill. kroner.

I Nord-Fron er vilt og fiske viktige ressursar, og kjelder til friluftsliv, rekreasjon og turistnæring. Tilgang til jakt og fiske er eit stort gode for mange av innbyggjarane i kommunen, og er ein vesentleg faktor for trivsel og busetting. Det er ønskjeleg å forvalte desse ressursane på ein slik måte at dei gir eit høgt og stabilt grunnlag for

hausting, og optimal forvaltning krev forståing og samarbeid over fleire sektorar. Det er ei utfordring å behalde dei verdifulle utmarksareala og samstundes legge til rette for hytte- og turistutvikling.

5 Handlingsplan

5.1 Mål

Skogen er ein viktig fornybar ressurs som ikkje blir nytta fullt ut i Nord-Fron. Aktiv bruk av skogen er viktig for miljøet og skapar næringsutvikling og sysselsetting. Skogen som råstoff er viktig for fleire lokale vidareforedlingsbedrifter i Gudbrandsdalen. I målet om å bruke skogressursane aktivt ligg det også ei målsetting om å auke den årlege hogsten.

Skogbruk er ei langsiktig næring. Medan andre næringar investerar og planlegg for ein tidshorisont på fem år, opererer skogbruket med ein tidshorisont på hundre år. Det er meir enn 500 skogeigarar i kommunen, og den gjennomsnittlege skogeigedommen er om lag 400 dekar. Det er utvilsamt ei utfordring i forhold til auka aktivitet at skogbruket for dei fleste skogeigarane er ei binæring som har relativt liten økonomisk betydning. Det er likevel slik at skognæringa samla har stor samfunnsøkonomisk betydning.

Sjølv om det meste av rammevilkåra for skogbruket blir fastsett sentralt, er det eit lokalt handlingsrom. Frå og med 2020 har kommunane fått ansvar for forvaltning av alle tilskottsordningane som går inn under *Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket*. Tilskott i skogbruket skal stimulere til auka verdiskaping, berekraftig utnytting av skogressursane og ivaretaking og utvikling av miljøverdiar i skog.

Tilskottsordningane kan omfatte tilskott til skogkulturarbeid, bygging av skogsvegar, miljøtiltak i skog, driftstilskott til drift med taubane og hest, utdrift av virke til bioenergi og tilskott til tiltak og prosjekt som bidreg til å utvikle skogbruket i ein kommune eller region, når tiltaket eller prosjektet ikkje blir omfatta av andre etablerte tilskottsordningar i landbruket. Tilskottsordningane utgjer ein viktig del av finansieringa av tiltaka som skal til for å kunne drive eit forsvarleg skogbruk innan

tronge økonomiske rammer.

5.1.1 Auke det årlege, langsiktige hogstkvantumet

Mål: Auke det årlege, langsiktige hogstkvantumet inkl. tynning til 35.000 m³.

Dersom ein skal nå måla om auka aktivitet i skogbruket må skogeigarane kjenne seg tente med eit høgare nivå enn i dag både når det gjeld hogst og skogkultur. Ved auka hogstkvantum aukar og arealet som skal foryngast og behovet for samla aktivitet i skogen. Det er i så måte viktig å syte for at flest mogleg av skogeigarane driv eigedommen aktivt. Viktige faktorar kan i så måte vere tømmerpris, fagleg interesse blant skogeigarane og offentleg verkemiddelbruk.

I Nord-Fron er det potensiale for å auke årleg hogstkvantum med snautt 10.000 m³. Ein del av dette kvantumet vil måtte takast ut i bratt/vanskeleg terreng med taubane, noko som under dagens forhold berre er økonomisk mogleg med eit betydeleg driftstilskott. Det er derfor viktig å oppretthalde driftstilskottet på eit slikt nivå at ein sikrar grunnlaget for drift i taubaneterreng. Ved søknad om driftstilskott til taubanedrifter i bratt terreng skal kommunen sette krav om profesjonell vurdering av skredfare før tilskottssøknad kan godkjennast.

Tynningsdrifter har over ein lengre periode vore eit forsømt tiltak i vår region. Årsaka til dette er i hovudsak mangel på tilgang til tynningsentreprenør med maskinelt utstyr, samt at svak økonomi gjer at manuell tynning i svært liten grad blir gjort. Spesielt yngre furubestand må tynnast for å oppnå ein tilfredstillande dimensjonsutvikling. Stimulering og påverknad til tynning i aktuelle bestand er derfor viktig.

5.1.2 Produksjon av kvalitetsvirke, samt auke i skogkulturaktiviteten og bindinga av CO² i skog

Mål: Produksjon av kvalitetsvirke gjennom kvalitetsfremmande tiltak som avstandsregulering, ungsogpleie, stammekvisting og tynning. Oppretthalde og auke aktiviteten når det gjeld planting og markberedning. Auke årleg areal med ungsogpleie til 500 dekar.

Kvalitetsproduksjon er avgjerande for skogsektoren si konkurranseemne. Dette bør

avspegle seg i alle ledd i skogskjøtselen, frå etablering av skog til slutthogst. For å nå målsettingane om kvalitetsproduksjon er det avgjerande at skogen blir skjøtta på ein god måte, og kvalitetsfremmande tiltak som avstandsregulering, ungskogpleie, stammekvisting og tynning bør prioriterast. Det er vidare avgjerande viktig at dei kvalitetsfremmande tiltaka blir utført på rett tid i treets omløp.

Det er slik at skogeigarane i kommunen i all hovudsak utfører markberedning og/eller planting etter hogst, men at oppfølging ved planteavgang og ungskogpleie i større grad blir nedprioritert. Stor planteavgang medfører at ungskogen vert glisnare med lågare produksjon og dårlegere kvalitet. Tettare ungskog aukar framtidsproduksjonen både i volum og kvalitet, og fører til at skogen bind meir CO². Det kan vere fleire årsakar til at det ikkje blir utført nok skogkulturarbeid, men ein vesentleg årsak er manglande kunnskap om tilstanden i eigen skog.

Gode tilskottsordningar er viktige verkemiddel i skogkulturarbeidet. Skogen som blir hogd i høgareliggande område har som regel ei relativt låg kubikkmasse per dekar, noko som medfører eit større areal å utføre kulturarbeid på og såleis auka kostnadar til skogkultur enn det som er vanleg i meir sentrale skogstrøk. Dette saman med ein lågare rotnetto, og herav dårlegere økonomisk resultat av tømmerdriftene, gjer at det er eit større behov for tilskott til viktige skogkulturtiltak i desse områda. Dette gjeld alle typar skogkulturtiltak innan foryngelse og ungskogpleie.

Utført ungskogpleieareal i kommunen har dei seinare åra vore om lag 200 dekar per år, og dette arealet bør vesentleg aukast i framtida. Aktivitetsprosjekt drive av skogbrukarar som kan registrere, formidle kunnskap og gjennomføre tiltak er derfor avgjerande for å auke denne innsatsen, saman med tilgang på gode verkemiddelordningar. Aktiv bruk av skogfond vil kunne bidra til å auke skoginvesteringane, og ytterlegare kunnskapsoppbygging blant skogeigarane om skogfondet sine føremoner kan motivere til auka investeringar.

5.1.3 Betre skogsvegnettet

Mål: Prioritere opprustning av dårlege vegstrekingar, og auke investeringane i vegvedlikehaldet.

Eit velfungerande skogsvegnett er avgjerande for aktiv skogsdrift. I store delar av det drivverdige skogarealet i kommunen er det eit utbygd vegnett, men mange av vegane er bygd etter gamle standardar og / eller mangelfullt vedlikehalde. Stadig større og tyngre vogntog og maskiner og eit «tøffare» klima set andre krav til vegstandarden enn tidlegare. Ein ser også at nedbørsmønsteret dei seinare åra, med mykje og kraftig nedbør på kort tid, gjer at det er behov for opprusting av grøfter og stikkrenner for å førebygge nye flomskader.

Tømmertransporten går med lengre vogntog enn tidlegare og skjer i aukande grad på barmark. Det er derfor stort behov for opprusting av eksisterande vegar for at desse skal fungere godt med dagens drifts- og transportmateriell, først og fremst gjeld dette vegbreidde og bereemne. I tillegg er det også behov for bygging av ein del nye vegar for å løyse ut skogen i område der det i dag ikkje er tilfredsstillande vegnett.

Tilskott til vegbygging er heilt avgjerande for å kunne gjennomføre naudsynt nybygging og opprusting av skogsvegnettet. Det er vidare viktig med god planlegging for å få gode, langsiktige løysingar ved opprusting av vegstrekningar.

5.1.4 Auke bruken av tre i offentlege bygg

Mål: Kommunen skal auke bruken av tre i offentlege bygg i staden for meir energiintensive material som stål og betong i temaplanperioden 2020-2029. Auke bruken av energivirke til oppvarming av offentlege bygg.

Bruk av tre i staden for meir energiintensive material som stål og betong reduserer klimagassutleppa frå byggesektoren, samstundes som trebygningane vil vere karbonlagre så lenge bygningane står. Med bakgrunn i at klimautfordringane har blitt meir framtrekande, er bruk av tre som erstatning for meir energiintensive material stadig meir aktuelt.

For å auke bruken av tre bør det leggest føringar for dette i kommuneplanen, og ein må arbeide meir med å auke kunnskapen om bruk av tre i bygg. For å fremje bruken av tre i bygg, *skal kommunen auke bruken av tre i offentlege bygg i staden for meir energiintensive material som stål og betong i temaplanperioden 2020-2029.*

Når det gjeld uttak av virke som *energivirke* er det eit potensial for dette, men økonomien i verdikjeda er marginal. Uttak av virke som energivirke skjer ved *heiltredrifter*, gjennom rydding av tidlegare beiteareal, rydding av åker- og grøftekantar, lauvskogdrifter, rydding langsmed skogsbilveggar, førstegongstynning med uttak av heiltre og hogstavfall. Hovudutfordringa for lønsemda er konkurransen mot straumpris. Dersom ein i vesentleg grad skal få til ei auke i bruken av energivirke til oppvarming av offentlege og private bygg må nasjonale myndigheiter betre rammevilkåra for uttak av energivirke frå skog. Skogeigarane kan etter nærare avtale få utført heiltredrifter i vår region, men dette krev god planlegging og gjennomføring.

5.1.5 Ivareta kulturminne og biologisk mangfald i skog

Mål: Skogbruket skal drive ei berekraftig forvaltning av skogressursane, som tek omsyn til kulturminne, viktige miljøverdiar og alle artane som lever i skog og utmark.

Nord-Fron kommune er rik på kulturminne. Mange av desse er i skog, slik som kolgroper og kolmiler, fangstanlegg for elg, gravhaugar og gravrøyser, gjerde og steingardar, vegar og vegfar m.v. Alle kulturminne eldre enn reformasjonen i 1537 med ei sikringssone på fem meter er automatisk freda etter *Lov om kulturminne*. Kulturminne frå nyare tid og kulturmiljø kan fredast ved særskilte vedtak.

Når det gjeld kulturminne i skog og utmark er det mykje som ikkje er kjent og registrert, og dei som utfører ulike skogbrukstiltak må vere førebudd på å kunne kome i kontakt med uregistrerte kulturminne. Nyare metodar, slik som flybåre laserskanning, vil kunne effektivisere registreringa av kulturminne i skog og redusere talet kulturminne som blir skadd av skogbrukstiltak.

Skogbrukstiltak bør ha som utgangspunkt å la alle kulturminne forbli urørt. Dette inneber at ein ikkje skal kjøre i kulturminnas avgrensing eller sikringssone, og ein skal ikkje deponere hogstavfall eller la det stå att tre som kan medføre rotvelt. Dersom ein planlegg hogst av skog i område med større kulturminnelokalitetar, slik at det ikkje er mogleg å berre kjøre utanom lokalitetane, skal regional kulturminnemyndigheit (IFK Kulturarv) kontaktast i god tid før iverksetting for avklaring av forholdet til kulturminne, jf. kulturminnelova (kml) § 3. Det same gjeld

dersom det er grunn til å tru at lokaliseringa i kulturminnedatabasen er feil, eller at det kan vere mange uregistrerte kulturminne i området.

Meldeplikta etter kml § 8 seier: Dersom det i samband med tiltak i marka blir funne automatisk freda kulturminne som ikkje er kjent, skal arbeidet straks stansast i den grad det berører kulturminna eller deira sikringssone på fem meter, jf. Lov om kulturminner § 8, 2. ledd. Melding skal snarast sendast til kulturminnemyndigheitene i Innlandet fylkeskommune slik at vernemyndigheitene kan gjennomføre ei synfaring og avklare om tiltaket kan gjennomførast og eventuelt vilkåra for dette.

Noreg er plikta gjennom internasjonale avtaler til å ta vare på det biologiske mangfaldet. For skogbruket er det eit mål å balansere omsynet til biologisk mangfald opp mot eit økonomisk drive skogbruk. Variasjon i topografi, geologi og klimatiske forhold gir mange ulike leveområde for eit stort mangfald av artar. Ein meiner det biologiske mangfaldet blir best skjøtta gjennom ein kombinasjon av berekraftig bruk og vern. Det er i så måte viktig at skogeigarane blir informerte om dei miljøverdiane som er registrert på deira eigedomar.

I samband med områdetaksering av skog i Nord-Fron kommune 2010-2012 vart det utført miljøregistreringar i skog (MiS) og nøkkelbiotopregistreringar for heile takstområdet. Areal med biologisk viktige område utgjorde 3,2% av det totale produktive skogarealet. Det er gjort avtale med 40 skogeigarar i kommunen om langsiktig bevaring av spesielle miljøverdier, kor skogeigaren mottek økonomisk kompensasjon gjennom tilskottsmiddel jf. *Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket* for å avstå frå hogst. Avtalane gjeld for perioden 2013-2023, for eit samla areal på 1.578 dekar.

Det er utarbeidd viltområdekart for kommunen. Viltet og viltets leveområde skal forvaltast slik at naturens produktivitet og artsrikdom blir teke vare på. Nord-Fron er ein stor kommune i utstrekning, og det er arbeidskrevjande å ha god oversikt over alle førekomstane av vilt i alle delar av kommunen. Nord-Fron er ein viltrik kommune, og 117 artar er registrert i viltkartleggingsarbeidet. Fleire av desse artane er ført opp som sjeldne eller sårbare jf. *Norsk Røddliste* for trua artar i Norge.

Kommunen har sidan 2010 gjennomført eige registeringsprosjekt for registrering av spelplassar for tiur. Bakgrunnen for oppstart av dette arbeidet var at viltområdekartet i kommunen var relativt lite oppdatert i forhold til denne type registreringar, samt at kommunen ser det som viktig å unngå konflikt mellom spelplassar for tiur og tømmerdrifter. Framgangsmåten er at ein tek utgangspunkt i eksisterande data og kontrollerer desse, samt undersøker dei ulike områda i aktuell spelperiode for å finne eventuelt nye spelplassar. Innlandet Fylkeskommune har støtta prosjektet økonomisk gjennom vilttiltaksmiddel.

5.1.6 Redusere elgbeiteskader på skog

Mål: Nord-Fron kommune har som mål at årsleveområdet skal leggast til grunn når det gjeld forvaltning av elg. Nytt elgmerkeprosjekt 2020-2024 som involverer Nord-Fron og ti andre kommunar vart starta opp med merking av elg vinteren 2020.

Resultata av elgmerkeprosjektet vil kunne danne grunnlag for ny organisering og forvaltning basert på elgens årsleveområde. Jaktrettshavarane, kommunane og fylkeskommunen er sentrale aktørar i dette arbeidet.

Ein har omfattande beiteskader av elg på furuforyngelse i delar av kommunen, først og fremst i vinterbeiteområda i Murudalsområdet, samt Vinstradalen (Skåbu-Kvikne), kor det oppheld seg mykje trekkelg. Dei økonomiske konsekvensane for skogeigarane er vesentlege. Det er utført elgbeitetakstar i 2007, 2011 og 2016. Trekkelgproblematikken kan ikkje løysast lokalt, men gjennom felles forståing og samarbeid mellom jaktrettshavarar og kommunar innan elgens årsleveområde.

Det er såleis sett i gang eit elgmerkeprosjekt som involverer dei elleve kommunane Vågå, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Gausdal, Lillehammer, Gjøvik, Nordre-Land, Etnedal, Nord-Aurdal og Øystre-Slidre, samt jaktrettshavarane i nemnte kommunar. Det er Norsk institutt for naturforskning (NINA) som er ansvarleg for gjennomføring av prosjektet.

Føremålet med merkinga er å skaffe meir kunnskap om leveområda til elgen som vinterstid held seg i Murudalsområdet, og derav få eit betre kunnskapsgrunnlag for ei heilskapleg forvaltning av elgstamma. Trekkmønster, beitegrunnlag, førekomst av parasittar, reproduksjon og dødelegheit er noko av det som skal undersøkast.

Det skal totalt merkast 50 elg med GPS-klavar. Det første 27 elgane blei merka i mars 2020.

5.1.7 Berekraftig hausting og bruk av utmarksressursane

Mål: Berekraftig bruk og forvaltning av utmarksressursane i kommunen, der areala blir nytta i eit bevisst og framtidsretta perspektiv.

Utmarksressursane i kommunen er ein viktig fornybar ressurs. Utmarka er viktig for friluftsliv og rekreasjon, både for lokale innbyggjarar og tilreisande, men og som ein ressurs der ein kan hauste store verdiar.

Berekraftig bruk og forvaltning av desse ressursane i eit bevisst og framtidsretta perspektiv er avgjerande for sikre og vidareføre produktive viltbestand. Kunnskap om viltets leveområde er ein føresetnad for å sikre ei god viltforvaltning.

Det blir kvart år preparert milevis med skiløyper i kommunen. Det er viktig med god kommunikasjon og planlegging for å unngå konflikhtar ved tømmerdrifter og transport av tømmer i område med preparerte skiløyper. Ved skogbrukstiltak skal det vidare leggjast vekt på ivaretaking av opplevingskvaliteten, særleg langs med stiar og vatn.

5.2 Strategiar

Tabell 9 syner strategiar for bruk av skog- og utmarksressursane i Nord-Fron.

Strategi	Tiltak	Ansvarleg jf. gjennomføring
Auke årleg, langsiktig hogstkvantum inkl. tynning til 35.000 m³.	Stimulere til samdriftsløysingar der teigutforminga hindrar aktiviteten. Stimulere til auka investeringar i infrastruktur. Særskilt fokus på dei skogeigarane som har lågt hogstkvantum over tid i forhold til potensiale.	Skogbrukssjefen i kommunen, skogbruksleiar i Glommen Mjøsen Skog SA mfl. og Fron Skogeigarlag.

	<p>Bidra til å rasjonalisere teig- og eigedomsstrukturen for å betre arronderinga, <i>i dette informere om moglegheit for skogskifte i regi av jordskifteretten.</i></p> <p>Informasjonsarbeid mot skogeigarane.</p>	
<p>Produksjon av kvalitetsvirke, samt auke i skogkulturaktiviteten og bindinga av CO² i skog.</p>	<p>Syte for rask etablering av ny skog etter hogst.</p> <p>Bruke foredla plantemateriale.</p> <p>Utføre markberedning i kombinasjon med planting.</p> <p>Utføre suppleringsplanting i større grad enn i dag.</p> <p>Utføre ungskogpleie og tynning i større grad enn i dag.</p> <p>Kvalitetsfremmande tiltak må utførast til rett tid.</p> <p>Sette i gang aktivitetsprosjekt og sikre verkemiddel.</p> <p>Aktiv bruk av skogfond for å auke investeringane i skog.</p>	<p>Skogbrukssjefen i kommunen, skogbruksleiar i Glommen Mjøsen Skog SA mfl. og Fron Skogeigarlag.</p>
<p>Betre skogsvegnettet.</p>	<p>Syte for utarbeiding av opprustingsplanar og sikre tilgang på verkemiddel jf. tilskott.</p> <p>Initiere organisering og samarbeid ved vegopprusting.</p> <p>Oppretthalde gjeldande, gunstige reglar for bruk av skogfond til vegføremål.</p>	<p>Skogbrukssjefen i kommunen, skogbruksleiar og vegplanleggar i Glommen Mjøsen Skog SA.</p>

<p>Auke bruken av tre i offentlege bygg, herunder auka bruk av energivirke til oppvarming av offentlege bygg.</p>	<p><i>Kommunen skal auke bruken av tre i offentlege bygg i staden for meir energiintensive material som stål og betong i temaplanperioden 2020-2029.</i></p>	Kommunen.
	<p>Arbeide aktivt for at tre blir føretrekt som byggemateriale.</p>	Kommunen.
	<p>Initiere auke i bruk av trevirke som energiberar i offentlege bygg.</p>	Kommunen.
	<p>Påverke nasjonale myndigheiter til å betre rammevilkåra for uttak av energivirke frå skog.</p>	Kommunen.
<p>Ivareta kulturminne og biologisk mangfald i skog.</p>	<p>Informere dei skogeigarane som har registrerte kulturminne og miljøverdiar på sin eigedom. Alle aktuelle databasar med registrerte kulturminne og miljøverdiar må sjekkast før tiltak blir iverksett.</p>	<p>Skogbrukssjefen og plan- og miljøkonsulenten i kommunen, skogbruksleiar i Glommen Mjøsen Skog SA mfl.</p>
<p>Redusere elgbeiteskader på skog.</p>	<p>Trekkelgproblematikken kan ikkje løysast lokalt, men gjennom felles forståing og samarbeid mellom jaktrettshavarar og kommunar innan elgens årsleveområde. Kunnskapsbasert forvaltning som grunnlag for all forvaltning, jf. pågåande elgmerkeprosjekt 2020-2024.</p>	<p>Skogbrukssjefen i kommunen, jaktrettshavarar, grunneigarar og regionalt samarbeid.</p>

<p>Berekraftig hausting og bruk av utmarksressursane.</p>	<p>Kunnskapsbasert forvaltning som grunnlag for all forvaltning.</p> <p>Utarbeide bestandsplanar for hjortevilt som grunnlag for uttak.</p> <p>Utføre elgbeitetakseringar.</p> <p>Utføre taksering av småviltbestandane som grunnlag for uttak.</p> <p>Legge til rette for utbyggingsareal gjennom god planlegging, dvs. skjerme produktive areal, andre verdifulle kulturelement og friluftsområde mot utbygging.</p>	<p>Skogbrukssjefen og plan- og miljøkonsulenten i kommunen, jaktrettshavarar, grunneigarar og regionalt samarbeid.</p>
<p>Ivareta driftsmessige viktige og produktive skogområde.</p>	<p>Ivareta driftsmessige viktige og produktive skogområde i <i>planprosessar</i>.</p>	<p>Kommunen.</p>
<p>Ivareta store samanhengande skog- og utmarksområde.</p>	<p>Ivareta store samanhengande skog- og utmarksområde i <i>planprosessar</i>.</p>	<p>Kommunen.</p>

Tabell 9. Strategiar for bruk av skog- og utmarksressursane i Nord-Fron, jf. kap. 5.1.

